

HA 29/1-93

102740

Vesten løper fra ansvaret

TV-debatten 21. desember om de utviste palestinere i verdens TV-oppmerksomhet i Sør-Libanon viser hvor fort man glemmer hvem som har ansvaret for opprettelsen av staten Israel. Etter at atten kommisjoner og undersøkelser hadde brukt 25 år på å nå fram til en FN-avgjørelse for det omstridte Palestina, kom FN i 1947 fram til at landet skulle deles i en jødisk og en arabisk stat. Forhistorien og korridorarbeidet i FN er sterkt forstemmende lesning.

Men et par ting er iøynefallende interessante. Delingen av Palestina førte til et amerikansk-sovjetisk harmonisk og nært samarbeid. Sovjet oppmuntret endog til jødisk innvandring. Sovjet presset FN for å få de britiske mandatstyrker ut så fort som mulig. Moskva så i delingsplanen et middel til å få slutt på britisk herredømme i Midtøsten og muligheter for kommunistisk overtakelse. En forutsetning for delingen var at det skulle oppstå en palestinsk stat samtidig som Israel ble erklært. Interessant i Israels erklæring om opprettelse av staten 14. mai 1948 er at den ikke inneholder noen definisjon av Israels grenser. De er ennå ikke fastlagt. Palestinsk stat mangler.

Det er med tyngde hevdet at når Lloyd Georges regjering lot utenriksminister Balfour gi sionistorganisasjonen den såkalte Balfour-erklæringen om velvilje overfor opprettelsen av et jødisk nasjonalt hjem i Palestina, var det for å skaffe en flankesikring til Suezkanalen, en livsnerve for Storbritannia dengang. I juli 1937 forklarte Churchill i Underhuset med rene ord at Balfour-erklæringen verken var gitt av korstogsentusiasme eller filantropiske grunner, men simpelt-

hen fordi man regnet med å få verdifull hjelp til gjengjeld.

Norge har vært med på å plassere jødernes stat på verdenskartet. Man må derfor være klar over hvilke problem man var med på å skape. Man må være klar over at Israel kjemper med ryggen mot veggen. Tre års førstegangstjeneste for menn, to år for kvinner, og stadige innkallinger til øvelser, seks kriger eller felttog foruten livsfarlige patruljer. Hvis nordmenn ville innse realitetene, f. eks. at Israel av strategiske grunner ikke kan gi fra seg Vestbredden før det er fred med Syria og Jordan. Eller f. eks. at uten Vestbredden er Israel mindre enn en mil på det smaleste fra Tulkarmåsen til Middelhavet.

Det er ikke «in» å forsvare Israel, men det var direkte forstemmende at historieprofessoren som deltok i diskusjonen ikke engang forsøkte å se saken også fra israelernes standpunkt. Vesten — og Norge — må ta ansvar for å ha vært med på å opprette staten Israel, som hele tiden vesentlig har hatt seg selv å stole på. Rart ikke noen foreslår at Norge kan ta imot de utviste terrorister.

Anton Olstad.